

Provisionalment: Plaça Jordi de Sant Jordi -
GIRONA

Tel. 972 22 50 44

www.cinematruffaut.com

a.e: info@cinematruffaut.com

MEMBRE DE LA XARXA

SIN OLVIDO

Timocnik

Eslovàquia, 2018

Direcció i guió: Martin Sulík

Intèrprets: Peter Simonischek, Jiří

Menzel, Zuzana Mauréry,

Anna Rakovská

Durada: 110 min

Gènere: drama

Idioma: Alemany

Data d'estrena: 09/10/2020

El passat no passa mai

Hi ha una presència especialment commovedora a *Sin olvido*: Jiri Menzel, el cineasta txec sempre recordat com el director de *Trens rigorosament vigilats* (1966), pel·lícula basada en la novel·la homònima de Bohumil Hrabal que, ambientada en una població ocupada pels nazis a finals de la II Guerra Mundial, té com a protagonista un jove sense consciència política que només sembla preocupat per sobreviure i pel sexe, però que, finalment, se sacrificarà ajudant a la Resistència. Ho és per la delicadesa i a la vegada la fermesa amb la qual Menzel hi encarna un home de 80 anys que descobreix qui va ordenar executar els seus pares durant l'ocupació nazi d'Eslovàquia; però encara més perquè el film, dirigit per l'eslovac Martin Sulik fa dos anys i presentat al festival de Berlin, conté una premonició de la mort del cineasta, esdevinguda el 5 de setembre passat. A més a més, el caràcter d'aquesta pel·lícula no sembla aliè al cinema de Menzel, que, tenint sempre present que el seu estimat Hrabal entenia i presentava la vida com una tragicomèdia, afronta situacions dramàtiques, sovint lligades a les circumstàncies històriques, amb un humor no exempt de tristesa. O potser a la inversa.

El cas és que Jiri Menzel encarna el jueu eslovac Alí Ungar, que, havent llegit les memòries de l'oficial austríac de les SS que va executar els seus pares, es planta amb una pistola a la casa vienesa del criminal amb un propòsit de venjança. Allà, però, hi troba el fill (Georg Graubner, interpretat per Peter Simonischek) que, dient-li que el seu pare és mort, no fa cas al dolor del visitant. Amb una actitud de vividor despreocupat i fins i tot poca-solta, també li fa arribar que ell no només no ha d'assumir cap responsabilitat pel que va fer el pare, sinó que, de fet, s'ha mantingut pràcticament en la ignorància dels seus actes com a membre de les SS. Tanmateix, alguna cosa se li remou per decidir-se a emprendre un viatge pels llocs dels crims paterns. I és així que contactarà Alí Ungar, de professió traductor, per contractar-lo com a intèrpret (com correspon al títol original, *Timonik*, i a l'internacional, *The interpreter*) en un viatge que, aportant-li una experiència moral, el durà

a plantejar-se que, si es té consciència, pot ser pitjor ser el fill d'un assassí que el fill d'una víctima.

Aquest, doncs, és un nou relat de la Història, que mai no pot acabar-se de dir, sobre la barbàrie nazi i el genocidi jueu, de manera que ho és sobre el pes del passat i la necessitat moral de conèixer-lo i prendre'n consciència. El relat pren la forma d'una "road-movie" a la recerca de documents i testimonis (alguns dels quals pateixen una pèrdua de memòria, amb la seva càrrega simbòlica, i donen compte de les ferides encara obertes i també de la responsabilitat dels col·laboracionistes dels nazis) mentre que pretén reduir la tensió amb situacions més o menys anecdòtiques, algunes de les quals relacionades amb trobades casuals i amb problemes (com ara amb el cotxe) que semblen ineludibles en els films de viatges. No és anecdòtic, en tot cas, que la filla de l'"intèrpret" treballi en una escola d'una zona rural on han sigut acollits nens ucraïnesos: en el present continua existint una barbàrie que exigeix humanitat per contrarestar-la. A més del gran tema històric a partir d'una experiència personal, el film també aborda com afrontar la vellesa i, essent Alí vidu, la solitud que pot comportar, fet que li imprimeix una certa malenconia. I és així que la seva força i credibilitat té molt a veure amb els seus actors protagonistes: l'austríac Peter Simonischek (intèrpret del pare bromista de *Toni Erdmann*, de Maren Ade) i, és clar, Jiri Menzel. Serveixi la programació de *Sin olvido* per homenatjar aquest director txec que, essent a Girona per rebre-hi el premi Liberpress, un dia d'octubre del 2013 va presentar una projecció de *Trens rigorosament vigilats* al Cinema Truffaut.

Imma Merino

Col·lectiu de Crítics de Cinema de Girona